

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 08/08 En kirke for alle?

Er Den norske kirke en kirke for alle? Kan alle som ønsker å tilhøre kirken ha en reell mulighet til tilhørighet og deltakelse? Er det gjort nok i Den norske kirke for at alle bygg og lokaler blir universelt tilgjengelige for alle? Er det mulig for alle å delta i kirkens fellesskap på en likeverdig måte?

Hvis svaret er nei på et eller flere eller alle disse spørsmålene – er det OK for deg? Er det viktig for deg at Den norske kirke er for alle? Er dette viktig for din tro?

Bakgrunn

Menneskerettighetene, som er en del av norsk lov, understreker alles rett til å utøve sin tro eller sitt livssyn. Innebygd i religionsfriheten, som er en del av statens grunnprinsipper, ligger også prisnippet om at alle skal ha en reell mulighet til å utøve og praktisere sin tro eller sitt livssyn. Det er samfunnets målsetting at alle bygg og anlegg som brukes av det offentlige, skal være universelt tilgjengelige. Både Den norske kirkes læregrunnlag og Kirkemøtes strategidokumenter understreker at kirkens fellesskap er for alle. Praksisen derimot viser at det er langt igjen før alle kirkefellesskap er for alle. Det er derfor behov for å sette saken på kirkens dagsorden for å sikre en kirke for alle.

Saksframlegg

Det er grunn til å være glad for det engasjement som kirken har vist i forhold til det ufødte liv. Kirken har vært og er en talsperson for fosteret i mors liv. På en positiv måte har kirken maktet å sette det ufødtes livs rett til liv på dagsorden i samfunnet. Den norske kirkes engasjement for det ufødte liv må aldri forstumme. Nye generasjoner skal aldri være i tvil om at kirken forsvare alle rett til liv. Vi kan derfor takke biskopene for deres engasjement for saken, og for deres uttalelse fra mars i år, hvor særlig barn med Downs syndrom sin rett til liv ble understreket.

Samtidig er det nødvendig å holde fram at det er viktig å tale like sterkt for det fødte liv som for det ufødte liv. En kirke som taler det ufødte livs sak, har også en forpliktelse til å tale det fødte livs sak og sikre at alle får en reell mulighet til tilhørighet og deltakelse i kirkens fellesskap. Kirken har et ansvar for å forsvare det fødte livs rett til et verdig liv og en god livskvalitet, samtidig som kirken må sikre likeverdige forhold i kirken - for alle. I særlig grad er det viktig at barn og unge sikres disse grunnleggende rettigheter i både samfunn og kirke.

For de fleste av oss er det en selvfølge at vi selv kan bestemme om og på hvilken måte vi ønsker å delta i kirkens fellesskap. Det er få hindringer som stenger oss ute, eller gjør det vanskelig for oss å kunne delta. Mange har ikke den samme muligheten. Fordi de har en funksjonshemming eller en form for særskilte behov, er de avskåret fra å kunne delta i kirkens fellesskap slik de ønsker.

Det ligger i kirkens vesen at kirken er for alle. En kirke bare for noen, er ingen hel kristen kirke. Menneskeverd og likeverd er grunnleggende elementer både i kirkens lære, og i kirkens liv. Det bibelske materialet understreker at alle er skapt i Guds bilde. Dermed er det kristne fellesskapet for alle. Menighetstenkningen framhever at alle lemmene må med i fellesskapet, for at fellesskapet skal være helt. Samtidig er alles rett

til å utøve sin tro alene eller sammen med andre en del av grunnleggende menneskerettigheter.

Det er derfor grunn til å understreke behovet for å justere kirkens praksis i forhold til kirkens lære. Dette gjelder spesielt med hensyn til måten fellesskapstanken praktiseres på i vår kirke. Mange opplever at kirken ikke har plass for dem, av vidt forskjellige årsaker. Det er et stort behov for å rive ned alle stengsler (både fysiske, psykiske og sosiale) som holder mennesker borte fra kirkens felleskap, og åpne opp kirkens dører for å lage et mangfoldig fellesskap. Her har kirken en stor utfordring med å legge tilrette slik at alt barne- og ungdomsarbeidet i praksis er for alle. Dette samsvarer også med satsningene i Diakoniplanen som har ”Inkluderende fellesskap” og ”Kamp for rettferdighet” som viktige punkt. Vi kan ikke godta en praksis som gjør at flere barn og unge grunnet nedsatt funksjonsevne, ikke får samme mulighet til tilhørighet og deltakelse i det lokale fellesskapet.

Spørsmål til Ungdommens kirkemøte:

- ❖ Hvordan kan alle, også mennesker med nedsatt funksjonsevne, gis mulighet for tilhørighet og deltakelse i Den norske kirke?
- ❖ Hva skal til for at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan være ressurser for lokalmenighetene?
- ❖ Hvorfor er Universell utforming viktig for alle, også for deg?
- ❖ Kan fellesskap, liturgier og formidling bli universelt utformet for alle?
- ❖ Hvem har ansvaret når noen trenger noe mer for å få det samme som alle andre?

Ordforklaring:

Brukerorganisasjoner:

Organisasjoner som organiserer og taler funksjonshemmedes sak.

Funksjonshemmet – nedsatt funksjonsevne:

En person som av psykiske el. fysiske årsaker har nedsatt evne til å delta i ervervs- og samfunnsliv. (og kirkeliv)

Særskilte behov:

En person som trenger en eller annen form for bistand for å kunne delta i fellesskapet.

Tjenestemottaker:

Den som mottar bistand.

Tjenesteyter:

Den som gir bistand, normalt ansatt i den kommunale omsorgstjenesten.

Universelt utformet/tilgjengelig:

Betyr at produkter, tjenester (IKT), byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk skal utformes slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

Utviklingshemming (psykisk utviklingshemming):

”Psykisk utviklingshemming brukes som en samlet betegnelse for en hel rekke forskjellige tilstander med høyst ulike årsaker og symptomer. Felles er imidlertid at vedkommendes læreevne og mulighet til å klare seg i samfunnet er mer eller mindre hemmet, og at tilstanden viser seg tidlig” (NOU 1985:34).

Bakgrunnsstoff:

Mennesker med funksjonshemming og særskilte behov:

Mange mennesker har ikke mulighet for tilhørighet og deltakelse i de lokale fellesskap grunnet funksjonsnedsettelse i form av bevegelse, syn, hørsel, lese og skrivevansker, astma/allergi eller utviklingshemming. Det finnes over 70 forskjellige interesseforeninger eller brukerorganisasjoner som arbeider for et likeverdig samfunn for alle. De fleste bruker- og interesseorganisasjoner er organisert innen for to paraplyorganisasjoner:

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) er en sammenslutning av fire interessepolitiske organisasjoner for og av mennesker med nedsatt funksjonsevne. SAFO består av Foreningen Norges Døvblinde, Norsk Forbund for Utviklingshemmede, Norges Handikapforbund og Norges Blindforbund. SAFO dekker 3 av 5 hovedtyper funksjonshemminger.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) består av 68 medlemsorganisasjoner som til sammen har mer enn 300.000 medlemmer. FFO er Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke.